Anul I. No. 17 Un numer 15 bani Iaşi 22 Decembrie 1891.

BONAMENTE

Pe un an 10 lei
Şese luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACŢIA
Strada Ipsilant No. 23
representată prin d.
I. MANCAŞ.

RAFUIALA

ZIAR INDEPENDENT APĂRĂTOR AL POPORULUI ROMÎN

Apare Vineri odată pe săptămână

NUNCIURI

Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia

Inserţiuni şi Reclame
50. bani linia.

ADMINISTRAŢIA
representată prin dl.
ALEX. MARINO.

INSTIINŢARE

Rugăm cu insistentă pe D-nii abonaţi de prin judeţe, care au primit ziarul pănă in present, să bine voiască a ne face cunoscut prin o carte postală, sau să ne trimeată costul abanamentului, dacă au buna voinţă a mai primi ziarul nostru.

Căci dacă timpul inaintează, devine o povoară mai grea de a se achita abonamentul, cât şi pentru noi care nefiind banii la timp, intimpinăm mari greutăţi cu aparitiunea ziarului, pentru plata imprimărei, espediţii şi alte cheltueli necesare. Şi neavând alte resurse de intreţinere pentru propagarea scopului nostru, facem călduros apel către bine voitorii abonaţi.

Redacţiunea.

MONOPOLUL BĔUTURILOR SPIRTOASE

A susţinea ca statul să ia monopolul băuturilor spirtoase, nu este astăzi o idee nouă; multe ziare au ridicat această idee mai inainte de noi, şi aceasta, dacă nu constitue uu merit pentru noi, ni dă un sprijin real.

Băuturile spirtoase sunt, pentru muncitor, iudispensabile, iar pentru agricultură un isvor de bogăţie; inse, ca aceste băuturi se incapă in mâna unor oameni cari nu au nici un scrupul, nici o ruşine de a le falsifica, aceasta ne duce a crede că băuturile spirtoase sunt periculoase pentru clasele muncitoare, nu atît prin cea ce sunt, pre cât prin cea ce sunt făcute de a produce, de către cei cari le debitează.

Ei bine, la noi in ţară, şi cu deosebire in Moldova, băuturile spirtoase sunt in cea mai mare parte, in mînile jidanilor. Singuri ei, fac un trafic ingrozitor cu acest articol de comerţ. Ei falsifică băuturile, ei aţîţă pofta consumatorilor, pănă la gradul de a înebuni lumea ignorantă, şi rapoartele doctorilor însărcinaţi cu cercetarea băuturilor spirtoase, sunt mărturii autentice despre aceasta. Jidanii construesc sale de băut şi de jucat pentru ţărani; ei primesc zăloage pentru băutură, in cît ţăranul, o dată intrat în crâşmă, găseşte o mîngîere vrednică la necazurile sale, şi cînd iese, se trezeşte despoiat şi batjocorît chiar, de către jidanul care s'a folosit de o bună parte din munca sa.

Vom considera chestia monopolului crâşmelor din patru puncte de videre şi anume: 1) din punct de videre economic, 2) din punct de videre igienic, 3) din punct de vedere naţional, şi 4) din punct de videre politic.

1) Din punct de videre economic găsim drept de a cere monopolul crîşmelor pentru cuvintele următoare: Jidanul ca speculant, se razimă nu pe necesităţile, ci pe slăbăciunile omului. El caută să esploateze tocmai acea parte a omului, care este mai slabă, mai şubredă. Şi noi pre cît cunoaştem istoria ţărei noastre, şi faptele nescrise, constatăm, că ţăranul, care este pe de o parte, espus la despoere, mai mult de cît ori-care altul, iar pe de alta ignorant mai mult de cît ori-cine, mai uşor cade in cursa jidanului crîşmar, de cît omul mai sus pus, mai rîdicat pe scara socială. Datoria claselor noastre înnalte şi culte ar fi de a uşura starea ţăranului, sau cel puţin, fiind că uşurarea se face foarte incet, a-l feri să nu dea şi pupăză peste colac, adecă de a-şi da pe băutură şi puţinul cîştig ce i-a mai remas din munca sa.

Ba cea ce este mai grav, şi care ne autorizâ de a cere măsuri ca acestea este că ţeranul, uitând de nevoile sale, îşi cheltueşte pe băutură, chiar paraua cea mai de pe urmă, ca cum un jucător de cărţi pontează, pănă şi nevasta şi copii, numai ca doar găseşte o mîngîere intr'un moment dat!

Apoi să lăsăm noi pe asemenea oameni, cari sunt ca nişte copii, ce trebue povăţuiţi, să-i lăsăm zic pe mînele unor aventurieri ca *Jidanii*, noi cari recunoaştem azi că libertăţile, ce le avem, sunt venite inainte de timp?

Oare nu este un păcat, şi incă mare ce ni va aduce blăstămul posterităţii de a lăsa libertate tuturor veneticilor să istovească forţele naţiunei noastre incepând de la rădăcina însăşi a naţiunei?

Cu acest mijloc, cu aceste libertăţi, toată munca ţăranului se spulberă ca în vânt, şi in loc ca de dînsa să profite, tot Romînul, ca doar ar recăpăta forţe pentru a lupta mai departe in folosul naţiunei sale, ea să incapă in mînele duşmanilor României.

Cu perderea stărei economice a ţăranului, se perde şi gustul şi putinţa de a se instrui, de a deveni mai moral, de a cugeta că este cătăţan al unui Stat pentru care e dator să lupte!

2) Din punct de videre igienic, este necesar de a lupta pentru a lua crâşmele din ghiarele jidovesti, căci poporul se istoveşte, se usucă de pe picioare de cătrămoasele băuturi ce debitează jidanii. Incerce un om din clasele innalte să bea un mic păhăruţ de rachiu, intr'o crîşmă jidovească, şi se va convinge de cele ce spunem. Dar la noi, chiar invăţaţii nu cred aceasta ei dacă gustă, zic că li pare otrăvitor din pricină ca nu sunt deprinşi! Eu cred că asemenea judecată provine, din ignoranţă, căci ignoranţa invăţaţilor este mai rea de cît ignoranţa prostimei, sau din rea credinţă, cea ce este şi mai probabil! Căci cum se poate ca un păhăruţ de rachiu jidovăsc să repugne, să facă rău unui *domnişor*, iar litre şi oci iutregi să facă bine unui ţăran, pentru cuvîntul că acela este deprins!

Dar lipsa de cunoştinţi igienice este aşa de patentă la noi, in cît nu putem sta la gînduri de a spune, că lumea noastră cultă este aşa de naivă, in cît mai s'ar putea zice că naivităţei sale se datoreşte toate relele de care suferim.

3) Din punct de videre naţional se impune a lua măsuri, pentru cuvîntul că dacă jidanii ne vor subjuga economiceşte, incepînd de la temelia naţiunei, de la ţaran, ei vor păşi uşor la umilirea naţiunei intregi; astăzi chiar au ajuns o samă de oameni, prin unele localităţi, de abia să indrăsnească a spu-

ne că sunt Romîni. Şi in adevăr, de ce folos să te mai lauzi cu numele de Romîn, cînd nimic din cea ce se face in ţara ta, nu este făcut cu voia ta? Inţeleg ca Jidanii să fi descoperit nişte isvoare nouă de producţiune; inţeg că dînşii să uşureze prin concursul lor viaţa Romînului; dar să inlocuiască pe Romîni in acele bresle, in cari şi aceştia se pricep; să impedice în cale viaţa Romînului, reducêndu-l la inacţiune; nu vede ori cine că aceasta este o adevărată crimă de Stat, o ucidere, nu a unui om, ci a unei naţiuni intregi?!

4) Din punt de videre politic, măsurile ce propunem, sunt indispensabile, căci in luptele noastre politice interne, numai persoanele cuprinse, devin un obiect vrednic de luat in samă, de către oamenii politici. Ai redus pe Romîn la calicie, l'ai lăsat să fie sărăcit treci atunci pe lîngă el, îl consideri ca pe un factor neglijabil, şi te alături de cei cari au bani!

Şi ce crede cetitorul, că oamenii noştri politici de azi, susţin ei de flori de cuc pe Jieani? Nu, Doamne fereşte. Jidanii li fac cu ochiul, şi ochiul acela este banul, adică pe românește: ochiul dracului!

D'apoi faţă cu vaza politică esternă, nu e tot aşa? Cînd Statele cu cari avem transacţii comerciale, au a inregistra numai nume de jidani, mai putem noi trece in ochii lumei ca Romîni, cari avem şi intreţinem o ţară? Nu, nici de cum!

In No. viitor voi arăta cum să procedem in chestia monopolului crîşmelor, căci chestie mai dreaptă de cât aceasta nu se mai poate.

M. Ronea.

Actualitatea politică

La ordinea zilei avem alegerile generale pentru cameră şi senat, şi poate mai apoi vom avea şi alegeri comunale şi judeţene.

Este intristător lucru de a se gîndi cine-va chiar, la cea ce are să se petreacă in asemenea alegeri, dar şi mai intristător va fi resultatul lor.

Primăvara trecută s'a unit partidul de la guvern, cu vrăjmaşul seu, partidul liberal, numai ca doar reuşesc in alegeri. Propaganda făcută de *Ecoul Moldovei*, ziar din localitate, a fost o bună ocazie, pentru politiciani, de a se acapara de o chestie pe care nu o impărtăşau dînşii, dar care le-a servit de minune; *si non e vero*, e ben truvato (dacă nu-i adevărat, e bine zis), cum zice Italianul. Nu numai conservatorii, dar chiar şi liberalii, au recunoscut că o chestie ca aceea a Moldovei era menită să slujască de pretext la alegeri.

Liga Moldovenească, sau alt-fel, Liga-Langa a profitat de ideile unui organ independent, şi o dată aleşi, deputaţii şi-au căutat de trebuşoarele d-lor, şi au rîs de pîcîleala trasă alegătorilor!

E ceva ingrozitor in ţara noastră. Şarlatanii de profesiune poartă pomposul titlu de oameni politici, pe cînd oamenii serioşi, cu dor de ţară şi cari se ingrijesc de viitorul naţiunei, sunt necunoscuti, sunt descreditaţi, sunt aruncaţi la coşniţă!

Acum se pregătesc inşghebări politice; liberalii se vor uni cu radicalii, cu socialiştii şi poate chiar cu junimiştii (?) in potriva conservatorilor, ba chiar cu republicanii (!) representaţi prin d. Beldiman!

Noi avem de datoria sîntă de a lumina pe adepţii noştri asupra acestor inşghebări politice. Şi vom incepe a vorbi de d. Beldiman, singurul republican (?) in ţara noastră, şi incă el insuşi neconvins de cea ce susţine.

D. Beldiman, om bătrîn, invechit in tertipării, nu politice, ci de gaşcă, om care şi-a perdut o avere frumoasă fără a servi pe cineva, nici pe sine insuşi, de cît doar poftele sale personale! De unde a invaţat d-lui republicanismul? Unde a trăit ca să ştie cum să ne edifice asupra acestei forme de guvern? D-sa ştie una şi bună: să insulte pe rege, şi socoate că cu aceasta face pe republicanul!

Noi ştim un lucru, că unei fem-i perdute i se zica că este o republicană; ei bine, in ace laş mod am putea zice că un om perdut merită a fi republican, şi acela e d. Beldiman!

Vrea d. Beldiman să pătrundă in cameră, ca un cadou frumos pentru rege? Dar ce este in stare d-lui să vorbească in cameră? Făcut'a d-lui prin ziarul său, teoria republicanismului? Işi dă d-lui socoteala de condiţiile unui popor care ar voi să primească forma republicană? Nici de cum! D. Beldiman face tot ce face un comediant de iarmaroc, care voeşte prin o năsdrăvănie nouă să fure clienţii celorlalţi comedianţi. Şi incă d-lui nici nu ştie nimica nou, tot ce ştie este mai vechi chiar de cît el, şi ce este nou nu este in stare să priceapă!

Ce sunt radicalii? Un partid născocit de d. Panu. Vrai să afli un radical, îl găseşti numai in d. Panu, şi incă şi acela e un teoretic. Intrebe-se acum cetitorul, ce folos poate aduce ţărei radicalismul? Nici unul. Pagube cîte vrei. Jidanii sunt obiectul de miră (de ţintă) al radicalilor. Radicalii despreţuesc pe Romîni, pînă la gradal că un radical sincer a spus *că Romînii sunt proşti, şi că îi este ruşine că aparţine naţiunei romîne*!

Poftească acum Romînii să dea vot radicalilor!

De altfel şi d. Beldiman este cu Jidanii, cum am arătat şi altă dată. Şi de vrea cineva să se convingă de aceasta n'are de cît să observe de cine este d-lui incunjurat. Obişnuita *suită* a d-lui Beldiman se compune din d-nii Roman, Dioghenide, Sigalea (jidan) şi Chilimoglu, un grec socialist, dar neindigenat.

Dintre aceştia, d Roman singur, are patru ipostase; el este liberal *à la* Ghiorghian; radical *à la* Panu; republican *à la* Beldiman, şi socialist mai cu pretenţii de cît insuşi Nădejde!

Dioghenide, despre care mă mir cum d. Ceaur Aslan l'a primit in casă, şi cum a ingăduit să stea de vorbă cu dînsul, este un băeţandru fără studii, neavînd nici patru clase gimnasiale, cum nare nici d. Roman, şi amîndoi aceştia susţin că poporul romîn este bolnav şi că de aceia se lipsesc parasiţii de dînsul!

Dar cei intăi parasiţi sunt cei cari se nasc din corpul poporului, şi graţie acestora, se alipesc şi alţii, ca jidanul Sigalea şi ca grecul Chilimoglu!

Parasiţii sunt ca şi cosmopoliţii; ei se inţeleg de la distanţe enorme; ei au un scop comun, şi aceasta-i face să fie foarte adurmecători!

Remîne, deci, să cercetăm dacă este de ales intre liberali şi conservatori; cît despre radicali, socialişti şi republicani (?) nu este ce alege; poporul romîn nu li datoreşte nimica acestora; ci tocmai votîndu-i îsi votează ruine sa complectă! Vom continua.

Nemuritorul Eminescu zice intr'unul din articolele publicate in ziarul *Timpul*: Lipsa unei reacţiuni adevărate, raţionalismul foarte strălucitor, dar şi foarte superficial al epocei trecute, au făcut că introducerea tuturor formelor noue de cultură, să se intîmple fără control, fără elementul moderator al tradiţiilor trecutului. In loc ca un spirit nou de muncă şi de iubire de adevăr să intre in formele vechi ale organisaţiei noastre, s'a păstrat din contra incultura şi vechiul spirit bizantin, care a intrat in formele noue ale civilisaţiunei apusene. Nu ceva esenţial, nu imbunătăţirea calităţei, a fost ţinta civilisaţiunei romîne, ci *menţinerea tuturor neajunsurilor vechi* imbrăcate in forme foarte costisitoare şi cu totul in disproporţie, şi cu puterea de producţiune a poporului şi cu cultura lui intelectuală!

Eminescu termină acel articol zicênd: „Incheiem aceste şiruri, aducînd cetăţenilor aminte că nu esistă nici libertate, nici cultură, fără muncă. Cine crede că prin profesarea unei serii de fraze a inlocuit munca, deci libertatea şi cultura, acela se prenumeră, fără s'o ştie, intre parasiţii societăţei omeneşti; intre aceia cari trăesc pe pămînt spre blăstămul, ruina şi demoralisarea poporului lor!

Inţeleagă acum d-nii Beldiman, Roman, Dioghenide etc. dacă sunt de vr'un folos poporului romîn. Noi cari-i cunoaştem li dăm locul *de onoare* definit de Eminescu.

Serghie.

INFORMAŢIUNI

De curiositate s'a depus la redacţia noastră, un pachet de tutun clasa a III-a de 10 gr., care cântăreşte numai 5 şi jum., şi in general pachetele de 10 şi 20 gr. au lipsă de 3, 4 şi 5 grame.

In mai multe rânduri am atras atenţiunea celor in drept asupra fabricei de tutun din oraşul nostru, că se despoae punga consumatorilor, cu lipsurile şi calitatea ră de tutun ce li se dă in schimb. Cu toate aceste nimeni n'a voit a ne auzi pănă in present, ba din contra răul din ce in ce ia proporţiuni mai mari.

Această pungăşie făţişă, devine de acolo, că d. director să sileşte din toate puterile, a produce un spor cît mai mare, atît in folosul statului, cît şi a buzunarului seu, pentru a fi mănţinut cît s'ar putea de mult în postul ce'l ocupă. Şi văzînd că ori ce ar face, fie chiar şi denunţate faptele sale se trec, fără a-i face nimeni cea mai mică obsetvaţie, îşi continue tot mai mult economiile sale, pe spetele consumatorilor.

Protestăm contra acestor nedreptăţi, şi dacă nu se va lua măsuri de urgenţă, ni se va da a inţelege că şi cel mai superior al acestui şef, cade in complicitate cu el, şi nu mai avem cui ne plânge.

Mai zilele trecut s'a văzut nişte placarde pe stradele oraşului, prin care d. primar dădea ordin tuturor serjenţilor şi podarilor, că ori ce animale

sau păseri, se vor vedea vagabondând stradele, să le ducă la ocolulu primăriei; de unde paserile chiar a doua zi se vor vinde prin licitaţie; iar animalele după o aşteptare de două zile. Tot odată se făcea cunoscut comercianţilor casapi să se presinte la licitaţi pentru a cumpara vite.

Cine oare ar putea zice că asemenea dispoziţii nu sunt din cele mai reacţionare, de şi sunt luate de nişte oameni cari se declară in faţa cetăţenilor că sunt de principii liberale, ca d. Langa, Ornescu şi Scorţescu?

In curând vom vedea cum se vor mai justifica inaintea alegătorilor de asemine fapte, care cu intenţie tind a lovi in puţinul avut al celor nevoeşi.

⋘

O intrebare d-lor Epitropi ai spitalului sf. Spiridon.

Cum se face că dl Gabrielescu arhitect, recomandă numai pe străini la ori ce afaceri de construcţii, pendinte de această instituţie, şi numai acia sunt angajaţi?

Precum dl Cotovitz care a fost profesor de dans, a fost recomandat ca antreprenor de construcţii. Crede onor Epitropie că lucrarea săvirşită este esecutată cum se cade?

Apoi zilele aceste s'a dat antreprisa de vapsătorie, unui jidan bacal Iţic Golstein, cere nu e nici pictor nici zugrav. Şi el au adunat o mulţime de şoltici jidani de prin Târgul Cucului şi Valea Calcainei, carè după cunoştinţele lor, vor face nişte tămînjituri pe pereţii spitalului, ori cum va fi, numai bani să iasa.

Cînd s'a presentat nişte zugravi Romîni speciali in această artă, au fost amînaţi de azi pe mîne, până ce la urmă sau dat acel lucru in valoare de 10—12 mii lei, ca să câştige nişte jidani cârpaci.

Dar ce se zicem: cum e turcul şi pistolul; căci este cunoscut de mai multă lume, că d. Gabrielescu nu este arhitect de construcţii de case, ci numai de biserici.

⋘

De şi comună plăteşte lefi destul de bunişoare comisarilor comunali, totuşi pe la pităriile jidoveşti, se constată că există o necurăţenie la fabricarea pînei.

Dovada cea mai bună este, că cetăţenii găsesc in pîne, capite de ţigară, sfoară, păr, paie de mătură şi altele; de unde resultă că funcţionarii insărcinaţi cu aseminea servicii, neglijază cu totul de la afacerile lor. Căci dacă in fie-care zi s'ar face inspecţie pe la pitării, să se observe bine in ce mod se fabrică pânea, nu s'ar găsi atîtea murdării.

Noi sfătuim pe cetăţeni a nu mai cumpara pîne de la pităriile jidoveşti, de vreme ce avem şi pitării romîneşti, care lucrează pînea in ateliere mai curate şi bine aranjate.

⋘

Consiliul comunal din Bucureşti şi-a dat dimisia, in locul căruia s'a numit o comisiune interimară.

⋘

Inţelegerea dintre guvern cu junimiştii e un fapt indeplinit.

Remaniarea in minister se va face prin intrarea d-lor Carp, Gbermani şi Marghiloman, in locul d-lor general Manu, Ştirbei şi Sturza Şcheianu.

⋘

Aflăm că societatea meseriaşilor şi comercianţilor creştini, cu sediul in strada Seulescu, şi-a reformat statutele, schimbând chiar scopul lor intr'un mod mult mai solidar de cum erau; adică de a lupta *toţi pentru unul, şi unul pentru toţi.*

Tot odată au infiinţat un biurou de informaţii, punînd şi o firmă, unde se pot găsi meseriaşi creştini de ori ce branşă.

Doritorii de a incuraja pe meşeriaşii creştini, se pot adresa in ori ce timp şi la ori ce oară.

CLERUL şi ŞCOALA

I.

Noi nu vom trîmbiţa neincetat banalele cuvinte „Biserica şi şcoala", cum am avut totdeauna ocazie de a auzi pe oamenii noştri politici, dar fără să facă ceva, nici pentru una nici pentru àlta.

Noi vom arăta nevoile clerului; inse in acelaş timp vom critica şi purtarea sa. Asemenea vom face şi cu şcoala. Căci să fim drepţi, la noi se fac seminarii, se crează şcoli, inse nu pentru ca seminariştii să dea buni conducători ai poporului, nici ca şcoalele să dea un mare contigent de oameni ştiutori de carte; ci curat numai pentru a deschide carieră la o minoritate de tineri, cari au a se preoţi, iar pe de altă parte la aceia cari posedă titluri spre a deveni profesori. In colo totul merge halandala; nici control, nici purtare demnă de chemarea ce şi-a ales'o cine-va. Preoţii tineri ce se mai fac astăzi, nu satisfac nici o necesitate de a poporului, ci planează numai ca o fatalitate asupra lui. Intr'o comună rurală de pildă, unde presenţa preutului şi a învăţătorului ar trebui să fie indispensabila, aceştia nu sunt de loc consideraţi. Pentru ce?

Pentru că nu sunt vrednici de nimica. Şi din cea ce au invĕţat, nici preutul satului, nici învăţătorul, nu mai ştiu nimic, şi chiar de ar şti tot nu li-ar folosi la nimic, şi aceasta pentru motivele următoare: La noi învĕţătura este un lux, o spoială, care nu se amestecă de loc în viaţa practică. Nici istoria, nici geografia, nici aritmetica chiar, nu se aplică de nimene. Cearcă la oraşe, de vezi cîţi institutori de clasa I-a cunosc regula de trei? Poate cinci la sută!

D'apoi un popă de ţară la eşirea sa din seminar nu ştie a calcula suprafaţa odăiei in care locueşte: de unde vrai să ştie după 10 ani de preoţie la sat?

Politica militantă bântue satele noastre intr'un mod cumplit; şi nu arare ori vezi pe popă luându-se la harţ cu învĕţătorul, şi uitând că chemarea amândurora este una şi aceiaşi!

Toată vina este a şcoalei; căci şcoala in ţara noastră este considerată ca o grădină de copii, unde părinţii îşi trimit odraslele numai pentru a nu le vedea a casă şăzînd de geaba. Iar dascalii înţelegînd uşurătatea cu care părinţii tratează instrucţia, şi văzînd stăruinţele părinţilor de a dobîndi o notă ceva-ceva bunişoară pentru copiii lor, socot mai uşor de a da nota cerută de părinţi, de cît a-şi da osteneală ca in adevăr să merite şcolarii notele date.

Ca preoţii de sat şi cu învăţătorii, să fie buni sfetnici, şi cu autoritate asupra sătenilor, şi uniţi în ideile lor, se impune şi din punctul de videre al stărei noastre sociale actuale. Azi autoritatea proprietarului a incetat de a conduce pe săteni. Ei au pe primar. Insă primarul fiind o persoană de multe ori incultă, ba chiar neştiutoare de carte, popa şi cu învĕţătorul trebue să i-a locul in fruntea satului. şi precum odinioară Mitropoliţii de fericita memorie se puneau in capul ţerei, ori de cîte ori era nevoie, aşa acum la sate popa şi învĕţătorul trebuie să facă cu satul lor! Vom continua cu această chestie şi la oraşe.

PENTRU VIITOR—FABULĂ

Pentru present—gândire matură

PARINTELE VITRIG

Un părinte odinioară, vitrig de neam şi de sînge
Se făliau in lumea mare, că copilul seu nu plînge
Şi că acest fenomen mare, se derivă din aceia,
Că-i tratat in abondenţă, şi-i crescut in tótă voia.
Iatăl! zice, câţi ani are?
Şi-i cuminte ca om mare,
El nu face nebunii
Precum fac cei-lalţi copii.
El mănîncă cu măsură
Fără ca să facă gură,
Noaptea dorme liniştit
Ziua 'nvaţă ne silit:
Curios! mai mult *Nemţeşte*
Şi mai nimic! *româneşte*
Astfel că peste puţin
Veţi jura că nu-i *Romîn.*

Auzind aşa minune, un vecin necrezător
Trage pe copil de-oparte, şi-i zice incetişor,
Mânînci tu ceva bomboane? sau preferi să mănînci poame?
Nu, nimica; tata-mi zice că acum nu mi este fóme
Vrei tu nebunii să facem? aide să te-n văţ un joc,
Nu se póte tata-mi zice, că trebue să stau pe loc.

Făr s'aduc vr'o suparere
Cred c'acest copil ciudat
Are multă asemănare
Cu poporul apăsat.
Ce nu cutează a se plânge
Căci cei de sus îl constrânge,
Silit, s'arată mulţumit
Şi zice că-i fericit!

In ori ce ţară din lume, esemple! vă pot da sume
Nimeni altul nu dă tonul
De cât cel ce ocupă tronul.
Cînd acolo sus in frunte, stă un vrednic patriot
ţară nu poate fi de cît bine, veselie şi belşug peste tot.
Iar cînd din nenorocire cel de sus este străin,
Poporul nu se adapă, de cît cu lacrimi şi venin.
Aruncându-ne privirea aci in ţara de Remîni,
Nu-ţi uiţi totul: neam şi sînge, nu-ţi uiţi chiar şi pe străbuni?
—Te sui sus la capul ţerii, trebue să ştii nemţeşte!
—Te scobori la ministere, te'n treabă deştii greceşte!
—In popor te-ai coborît, n'auzi de cît jidoveşte!
Unde eşti, nu-ţi poţi da samă,
Romînii sunt de ocară.

V. C. Sion.

CARNETUL ROZ

Uitare!...

(Dedicaţie D-rei Maria G....)

Intăi cînd te-am văzut Marie
In negrul tău costum de doliu,
Mi s'a părut că eşti un inger
In al durerii trist linţoliu.

Erai atâta de frumoasă
Şi cu atât farmec in privire
In cât aprinsa-i fără voe
In mine dorul de iubire.

Şi nu găsiam atunci in minte mi
Nici un cuvânt de a fi in stare.
Ca să'mi descrie fericirea
Când mi-ai dat prima *săruture*!...
. . . . . .

Dar timpul schimbă toate 'n lume
Sdrobeşte totul ce-i stă 'n cale,
Şi'n urmă-i lasă numai ruine
Visuri perdute!.. regrete amare.

Căci astăzi căutând in minte-mi
Cuvîntul suferinţii mele
Găsitul'am cu uşurinţă
Cum găseşti luna intre stele.

Şi de vroeşti al şti Marie
Nu te-oi lasa in aşteptare,
In cartea neagra a suferinţii
El se numeşte, trist. *Uitare*!...

Meteor.

Judecată asupra jidanilor [1]

Din punctul de vedere ethic, este vederată incompatibilitatea jidanilor cu un stat german, chiar de ar isbuti ei să opuie acestei necompatibilităţi preceptele religiunei lor

Religiunea creştină in Germania, este religiunea statului şi toate instituţiunile civile sunt colorate şi pătrunsă de morala creştină.

Creştinismul in înţelesul şi desvoltarea germană—este aici fundamentul ethic al societăţei civile. Poate că acesta considerat din un punct de vedere mai inalt, s'ar părea un lucru defectuos, dar din norocire defectul e neinsemnat, căci ethica creştină corespunde condiţiunilor de fericire generală ale omenirei nesocotind mithele. Jidanii inse sunt ostili creştinismu'ui, adică chiar moralei creştine. Pe când Iud-ismul se basează pe un pact social hereditariu numai intr'o naţiune, pact incheiat cu Iehova ca şeful casei lui Israil in profitul statului jidovesc şi dirigeat duşmăneşte contra intregei celei-l-alte omeniri, creştinismul din contra, este religiunea egalităţei generale si a iubirei de omenire, o religiune universală.

Crist vede in fiie-care om pe un frate al seu, pe când Jidanul vede un inimic in tot omul ce nu este jidov.

Fiind că poporul jidov să crede popor ales a lui D-zeu, el pretinde la dominarea şi subjugarea celor-l-alte.

Isac dând bine-cuvîntarea fiului seu Iacob îl fericitează ast-fel: (1 Moise 27 şi 26.)

„Se-ţi servească ţie neamurile, şi se să inchine ţie domnii, şi se fii domn fraţilor tei şi se vor inchina ţie ficiorii mum i tale. Blestemat să fie cel ce te va blestema, şi bine-cuvântat să fie cel ce te va bine-cuvînta."

Sclăvia este dar o presupunere naturală pentru statul jidovesc. Şi pantru că Iehova şi Moise sunt partea bărbătească, femeia să vede lipsită de toate drepturile. Ea este o propritate a barbatului şi lipsită cu totul de voinţă. Poligomia se înţelege de la sine. Iehova favorând pe jidani in dauna lumii celeilalte, se desbracă de dreptatea divină şi astfel compromitat. nu mai poate cuteza să pretindă sentimente morale de la poporul seu. El se vede dar silit, ca prin promisiuni de foloase şi prin ameninţări de pedepse, se conţină pe jidani in supunere strictă şi fără critică. Astfel Iehova să represinta ca un D-zeu al resbunărei care pedepseşte păcatele părinţilor in fii, până la a treia şi a patra generaţiune.

O espunere de aseminea ademeniri profane şi grozave ameninţări se afla la Moise.

Iehova nu mai poate să pretindă jidanilor ca ei să respecte principiile moralei comune când el însuşi le-a dărămat, ci se găseşte nevoit a li prescrie dispoziţiuni practice hotărîte.

Prin acestea ei primiră o măsură cu care se cumpănească şi se judece faptele lor, nu după partea lor morală, nu după valoarea lor internă, ci numai după succesul estern şi conformitatea lor cu *litera legei*. Aceasta este morala judaică.

Creştinismul opune moralei separatiste a jidanilor, morală generală umană, şi când din întâmplare vre un jidov să supune acestei morale, el face aceasta, prin contravenţiune cu morala sa proprie, violând ascultarea legei lui şi pentru că intr'însul omul nu este de tot nimicit de jidan.

Creştinismul tinde a redica pe om până la D-zeu, *pe când judaismul pogoară pe D-zeu până la sine.*

Creştinismul se sileşte a da viaţă principiilor morale prin formele religioase; judaismul din contra se serveşte de aceste forme spre a putea incunjura principiile morale. *Iehova este un D-zeu al părtinirei şi al nedreptăţei.*

D-zeul creştinilor este un D-zeu de iubire şi de graţie, un D-zeu părinte, care inbrăţişează de o potrivă pe toţi.

Scopurile creştinismului nu tind la foloase esterne şi la succese materiale, ci spirituale; impărăţia lui nu este din lumea aceasta. El n'are de scop de a face pe om avut, ci de al face mai bun; el nu se restrânge la materia cuvântului, priveşte la inimă; el nu promite inbelşugare, ci mulţămiri morale; resultatul seu nu este aroganţă, ci demuitatea. Inpăcarea acestor contrase este cu neputinţă.

(Va urma).

MIZIZIADE

Ruhălăă
Vuuăs!!
Iţi place ţibălăă (ciapa)?
Nein.
Aběr cneobălăă (dar usturoi)?
Nein.
Atunci ce'ţi place mi rog?
Mi place perciunii lui Iţic şi ştramărul tatei.

* * *

Toader curcă sătean din satul Holboca, după ce a eşit de la o întrunire unde se discutii chestiunea israilită, a zis: ce tot îşi bat capul depotaţii noştri cu împămînteni rea jidanilor?.... să ne dete voe să-i împămîntenim noi cum ştim, şi dacă până într'o septămînă nu'i vom împămînteni pe toţi, atunci să mă spînzure pe mine în mijlocul tîrgului.

Avis celor interesaţi de a găsi o soluţiune chestiunei istrailite!... *Herb-iţichi.*

Poşta Redacţiunii

Păr. I. P. Piatra şi *d-lui I. V. Odobeşti.* Aducem mulţumirile noastre pentru bine-voitorul concurs.

D-lui V. S. loco. Dacă nu sau publicat până acum a fost causa imbulzelei de materie, iar nici cum aceia pe care o numiţi. Pentru No. viitor se va publica şi cealaltă.

Ocasiune rară

De vînzare una maşină de cusut ori ce fel de lucru, începênd de la lingeria cea mai fină şi până la pielea cea mai groasă. Sistem cu totul nou şi care n'au fost întrebuinţată de cît două luni. Preţul foarte avantajos.

Pentru informaţiuni, a se adresa la redacţia cestui ziar.

Neculai Luchian
Poliitori

Primesc lucrări de această artă, precum poliesc catapatesme de biserici, lucrez rame noue de ori ce soi de mărime.

Asemenea repar ori ce fel de lucru privitoare la această artă.

Strada Săulescu No. 14.

Cofetăria Naţională
TANASE IONESCU

Strada de Sus No 121.

Asortată cu tot feliul de bomboane a la Paris, prăjituri, dulceţuri, şi crafle proaspete în fiecare zi, cu preţ moderat. Tot în acel loc se află şi debit de Tutun.

ATELIER DE STOLERIE
I. G. BATCU
absolvent din atelierul Spaco

Strada Procopie No. 17.

Efectuează tot felul de lucrări atingătoare de această artă, cu preţuri moderate.

[1] După o broşură tipărită in Neide berg 1862

Iaşi.—Tipografia Petru C. Popovcii.